

Planen upprättad:
2014-11-04

Handläggare: Christina Sikström
Tele: 0522-69 71 03
Mail: christina.sikstrom@uddevalla.se

Likabehandlingsplan för Sandersdalsskolan och fritidshem

Gäller läsåret: 2014-2015

-Ett handlingsprogram för att motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling mot elever i skolans alla verksamheter som är skola och fritidshem.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning

2. Skolans värdegrund

2.1 Så här beskriver skolan sin värdegrund

3. Beskrivning av hur framtagande, spridning, utvärdering m.m. av planen sker

3.1 Tidsplan – beskrivning av åtgärder under året

3.2 Beskrivning av barnens/elevernas medverkan vid upprättande av planen

3.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen

3.4 Åtgärder för att planen ska bli känd i verksamheten

(barn/elever/personal/vikarier/ VFU-studenter)

3.5 Åtgärder för att planen ska bli känd hos vårdnadshavare

3.6 Beskrivning av hur uppföljning, utvärdering, dokumentation och sammanställning av enhetens arbete i enlighet med planen sker

4. Mål och åtgärder

4.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter

4.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår

5. Beskrivning av skolan och dess enheters specifika förutsättningar för likabehandlingsarbetet

5.1 Beskriv skolans olika verksamheter

6. Kartläggning av situationen vid skolan

6.1 Vid kartläggningen av skolans olika verksamheter har följande framkommit

7. Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter – så här arbetar skolan

7.1 Så här beskriver skolan sitt främjande arbete

7.2 Så här medverkar barn/elever i det främjande arbetet

8. Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

8.1 Så här beskriver skolan sitt förebyggande arbete

8.2 Så här medverkar barn/elever i det förebyggande arbetet

9. Att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

9.1 Att upptäcka

9.2 Att anmäla

9.2.1 Vad gör jag som barn/elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

9.2.2 Vad gör jag som vuxen (förälder, anhörig, personal m.m.), om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

9.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor/förskolechef

9.2.4 Så här anmäler rektor/förskolechef utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen

9.3 Utredning, åtgärder och dokumentation

10. Att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

10.1 Så här arbetar skolan med att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

11. Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs

Bilagor

Bilaga 1 - Relevanta lagar och styrdokument

Bilaga 2 – Definitioner och begrepp

Bilaga 3 - Blanketter

1. Inledning

Diskrimineringslagen och 6 kapitlet i skollagen har till syfte att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. **Diskriminering och kränkande behandling är förbjudet.** Kränkningar kan förekomma i form av diskriminering, trakasserier eller genom kränkande behandling. Verksamheterna måste bedriva ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter samt att förbygga och förhindra att trakasserier och kränkande behandling sker. Om det trots allt händer har verksamheterna en skyldighet att utreda och vidta åtgärder för att förhindra att det upprepas.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Verksamhetens arbete med dessa frågor ska dokumenteras. Plan mot diskriminering och plan mot kränkande behandling har i verksamheten sammanförts till en gemensam plan benämnd "Likabehandlingsplan". I denna plan beskriver verksamheten hur man arbetar med dessa frågor. Styrdokument, definitioner och begrepp m.m. finns som bilagor i slutet av detta dokument.

2. Skolans värdegrund

2.1 Så här beskriver skolan sin värdegrund:

Sandersdalsskolan skall vara en plats för arbetsglädje och gemenskap. Tillsammans har vi skapat vår värdegrund som är den bas av gemensamma värderingar som vårt arbete i skolan bygger på:

*Alla har samma värde

- Ursprung, bakgrund, religion, kön, sexuell läggning, utseende, ålder eller funktionshinder gör ingen skillnad för oss
- Vi är alla viktiga och betydelsefulla

*Alla skall känna sig trygga

- Vi arbetar för att stärka varandra
- Alla skall våga tro på sig själv och känna att den duger
- Alla skall ha möjlighet att våga säga sin åsikt och ta ansvar för den

*Alla skall visa respekt för varandra

- Vi visar hänsyn och omtanke
- Vi använder ett vårdat språk som lyfter och stärker
- Vi accepterar inte någon form av kränkning eller mobbning

*Alla skall ta ansvar för sitt handlande

- Skolan är allas vår arbetsplats, där elever och personal har ett gemensamt ansvar för lärande och miljö

3. Beskrivning av hur framtagande, spridning, utvärdering m.m. av planen sker

3.1 Tidsplan – beskrivning av åtgärder under året

-I början av höstterminen arbetar lärare och fritidspedagoger tillsammans med barn och elever fram en gemensam likabehandlingsplan för Sandersdalsskolan och fritidshem. Nya mål och åtgärder bestäms.

- Likabehandlingsplanen läggs på Sandersdalsskolans hemsida och föräldrar informeras på föräldramöte om planen.

- En riskinventering görs i form av enkäter till alla barn och elever under hösten.

-Vid läsårets slut sker utvärdering tillsammans med elever i t.ex. klassråd, elevråd och fritidsråd, personal vid t.ex. APT och föräldrar vid möte med föräldraföreningen . Vid den årliga kvalitetsredovisningen skall årets arbete mot kränkande behandling beskrivas och utvärderas. Utvärderingen sker enligt modellen systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete.

3.2 Beskrivning av barnens/elevernas medverkan vid upprättande av planen

Elevrådet har tillsammans med rektor och kurator diskuterat likabehandlingsplanen sedan har barn/elever från elevrådet diskuterat likabehandlingsplanen i klassrummen och de har kommit fram med nya mål och hur förebyggande arbetet ska ske. Även fritidsavdelningarna har tillsammans med barnen arbetat med likabehandlingsplanen genom att prata om värdegrund och hur kränkningar kan stoppas, samt har gruppstärkande övningar.

Ordningsreglerna gällande skola och fritidshemgås igenom och förankras för elever i alla verksamheter regelbundet.

3.3 Beskrivning av personalens medverkan vid upprättande av planen

Likabehandlingsplanen aktualiseras av rektor vid läsårets första studiedagar genom diskussioner i alla arbetslag och det tas fram nya mål och åtgärder för läsåret 2014/2015.

3.4 Åtgärder för att planen ska bli känd i verksamheten (barn/elever/personal/vikarier/ VFU-studenter)

Nya barn och föräldrar får ordningsreglerna och information om hemsidan där likabehandlingsplanen finns. Nyanställda delges likabehandlingsplanen och reglerna som en del av deras introduktionsplan. VFU-studenter får del av reglerna och planen via lärarutbildaren på enheten. Regler och likabehandlingsplan finns tillgänglig för vikarier.

3.5 Åtgärder för att planen ska bli känd hos vårdnadshavare

Likabehandlingsplanen diskuteras i föräldrarådet samt att den ligger på hemsidan. I början av höstterminen informeras föräldrar på föräldramöten. Föräldrar som ej har tillgång till hemsidan uppmanas att be skolan om en papperskopia.

Ordningsregler sändes ut i läsårsstarten.

3.6 Beskrivning av hur uppföljning, utvärdering, dokumentation och sammanställning av enhetens arbete i enlighet med planen sker

Utvärdering har skett i olika led. Det har varit samtal om vilka åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkningar i föräldraråd, arbetslag samt på APT. Utvärderingen av riskutsatta miljöer och arbetet med att göra miljön säkrare pågår ständigt både genom att lärare och fritidspersonal är uppmärksamma och samtalar med barn/elever om skolmiljön. Förändringar har gjorts som att ha mer tillsyn i omklädningsrum, ha med personal när elever går till och från slöjdlektioner på annan skola och att gränsmarkeringar i skogen har flyttats närmare skolbyggnaden eftersom en del kränkningar förekommer på dessa ställen. Sandersdalskolan har fått fler barn/elever med utomnordisk bakgrund. Lärare och elever har diskuterat och arbetat med de här frågorna och utvärderingen visar att det blivit lugnare på skolan. När det förekommit kränkningar så har klasslärare utrett kränkningen och rapporterat till rektor som rapporterar till huvudman. Utvärdering visar även att klassrumsmiljön blir lugnare när lärare bestämmer elevers placering och styr över på vilket sätt grupper utses.

4. Mål och åtgärder

4.1 Utvärdering av FÖREGÅENDE LÄSÅRS mål och åtgärder/aktiviteter

Mål	Åtgärd/ aktivitet	Har genomförts/ Har inte genomförts (ange orsak)	Utvärdering Har målet uppnåtts?	Om målet ej nåtts - kvarstår behovet ? Beskriv i så fall kommande åtgärder/ aktiviteter	Om åtgärden/ aktiviteten ej genomförts – finns behov att genomföra den kommande läsår?
1. Säkerställa att alla elever/vårdnadshavare och personal känner till lika-behandlingsplanen och de rättigheter och skyldigheter som följer med den.	Information till elever, vårdnadshavare och personal. Finns på hemsida och Unikum	Har inte helt genomförts att alla barn/elever varit delaktiga	Delvis	Bättre information och uppföljning behöver göras	Finns behov av att målet finns kvar nästa läsår
Arbeta med att göra osäkra och riskutsatta miljöer på vår skola säkra	En riskinventering görs med alla barn/elever	Har genomförts.	Delvis	Vuxna behöver vara mer aktiva utomhus, så barn/elever känner sig trygga	Ja
Arbeta med gemensamma regler och värdegrundsarbete	Personalen har arbetat med att få fram gemensamma regler	Har genomförts	Ja	-	Nej

4.2 Mål och åtgärder/aktiviteter INNEVARANDE läsår

Mål	Åtgärd/ aktivitet	Ansvarig	Hur ska åtgärden/ aktiviteten genomföras och följas upp?	Hur ska åtgärden/ aktiviteten utvärderas?
Säkerställa att alla elever/ vårdnadshavare och personal känner till likabehandlings- planen och de rättigheter och skyldigheter som följer med den.	Information och samtal	All personal	Information på föräldramöte och föräldraråd. Elevråd/fritidsråd får uppgifter att arbeta med i klassen. En förenklad likabehandlingsplan görs. Kurator informerar i åk 3-6	Genom enkät under våren
Att arbeta med att göra osäkra och riskutsatta miljöer på vår skolan säkra.	Aktiva vuxna	All personal	Diskussioner på APT, arbetslag och i elevråd/fritidsråd.	Genom riskinventerings enkät.
Arbeta mer med värdegrundsarbete och regler.	Organiserade aktiviteter	All personal	Gruppstärkande övningar, värdegrundsarbete EQ	I arbetslagen

5. Beskrivning av skolan och dess enheters specifika förutsättningar för likabehandlingsarbetet

5.1 Beskriv skolans olika verksamheter

På Sandersdalsskolan går 335 barn/elever, det är 177 pojkar och 158 flickor. Skolan har ingen matsal utan elever/barn äter i klassrum eller i angränsade rum. Elever går till Unnerödsskolan för att ha slöjdlektioner. Skolgården erbjuder en omväxlande miljö med tillgång till skog, gungor, ruschkana, pingisbord och fotbollsplan. På fritids går ca 220 barn/elever och det finns 6 fritidsavdelningar. På fritids så kan barn/elev leka och skapa. Utifrån ålder får barnen/eleverna t.ex. göra samarbetsövningar, genomföra en kamratbana, lära sig mer om mat och bakning, rörelse i idrottsalen och social träning.

Det arbetar ca 50 personer på Sandersdalsskolan.

6. Kartläggning av situationen vid skolan

6.1 Vid kartläggningen av skolans olika verksamheter har följande framkommit:

De flesta barn känner sig trygga i skolan och på fritidshem. Kränkande behandling, trakasserier och, diskriminering kan förekomma på alla arbetsplatser och i alla skolor. Sandersdalsskolan är inget undantag. Trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling kan vara svår att upptäcka, därför är det viktigt att elever, personal och

vårdnadshavare har en god kommunikation med varandra. Kartläggningen sker genom att elever och personal har diskuterat vilka situationer och platser där kränkningar kan förekomma på Sandersdalsskolan. Det har även gjorts en riskinventering. Denna kartläggning har listats nedan:

Utsatta platser på vår skola:

- På skolgården och i skogen
- Toaletter
- På fotbollsplanen
- I omklädningsrummen (idrotten)
- På väg till- och från slöjden
- I vissa fall även klassrum och fritidsavdelningar
- Vid parkeringen

7. Att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter – så här arbetar skolan

7.1 Så här beskriver skolan sitt främjande arbete:

- Skolans organisation har gjorts om till ett mentorsystem och att eleverna undervisas av arbetslagets lärare. Eleverna arbetar i mindre grupper i olika ämnen. Syftet är att skapa relationer och ökad arbetsro.
- Lärare och elever diskuterar skolans regler och ser till att reglerna följs.
- Återkommande klassrådsmöten som klassföreståndare/mentor ansvarar för.
- Återkommande elevrådsmöten som rektor och fritidspedagog ansvarar för.
- Emotionell intelligens/EQ: självkännet, empati, ansvar, kommunikation och konflikthantering t ex genom samtal, gruppstärkande övningar.
- Det är viktigt att alla elever känner sig sedda varje dag. Därför bör vi vuxna eftersträva någon form av kontakt med varje elev varje dag.
- Personalen arbetar kontinuerligt på APT och AE möten med gemensamt förhållningssätt och bemötande.
- Vår gemensamma värdegrund: trygghet – respekt – ansvar för trygghet och studiero.

7.2 Så här medverkar barn/elever i det främjande arbetet:

- Barnen/ eleverna medverkar genom värdegrundsdiskussioner i klassrummen och på fritids
- fadderverksamhet som förskollärare/mentor ansvarar för.
- elevråd/fritidsråd

8. Att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

8.1 Så här beskriver skolan sitt förebyggande arbete:

Varje termin inleds med att lärare och kurator går igenom diskrimineringsgrunderna och diskuterar likabehandlingsplanen med eleverna.

- Aktualiserar på elevråd/fritidsråd dagordning
- Lärare går igenom skolans ordningsregler och vilka konsekvenser det blir om inte barn/elev följer skolans ordningsregler eller värdegrund.
- Läraren bestämmer elevernas placering i lokalerna för att förebygga oro.
- Personalen styr över på vilket sätt grupper utses i t.ex. idrott eller andra aktiviteter.
- Personal är uppmärksam på negativa kommentarer/negativ attityd till/om elever eller personal och vidtar åtgärder om så sker. Om inte kommentarerna/ attityden förbättras måste händelsen utredas och åtgärder vidtas. Om inte tillsägelse räcker för att få stopp på kränkningen så ska respektive föräldrar samt rektor informeras. Kränkningen utreds, dokumenteras och följs upp. Räcker inte detta så vidtas ytterligare åtgärder i samråd med rektor och/eller elevhälsopersonal.
- Personals ständiga uppmärksamhet: Vem blir inte vald? Vem har ingen att leka med?
- Lyhörighet av personal vid par- och grupparbeten samt redovisningar.
- Rastvärdar finns och de bär gula västar så de är väl synliga.
- Personal finns med och följer elever till- och från slöjden.
- En röd tråd vid överlämning mellan personal med tydlig beskrivning av elevens välbefinnande.
- Avstämning mellan skola och fritids om hur verksamheten fungerar för viss elev.
- Arbetslagsmöten där elevers trygghet är i fokus.

8.2 Så här medverkar barn/elever i det förebyggande arbetet:

Skolan har som mål att arbeta kontinuerligt detta läsår arbeta med att varje elev respekterar andra människors egenvärde. Det görs bland annat genom att barnen/ eleverna medverkar genom värdegrundsdiskussioner i klassrummen och på fritids om hur alla kan hjälpas åt att skapa tryggare skolmiljö. Det aktualiseras på elevrådets/fritidsrådets dagordning, tas kontinuerligt upp på klassrådet. Det görs även en riskinventering för att säkerställa och ta reda på vilka platser som är mer riskfyllda för att utsättas som elev.

9. Att upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

9.1 Att upptäcka

Så här arbetar skolan för att upptäcka trakasserier och kränkande behandling:

- Information från elever, personal och föräldrar
- Klassråd/elevråd/fritidsråd
- Elevhälsoteamet
- Enkäter
- Samtal, enskilt eller i grupp
- Sociogram
- Lednings- och arbetslagsmöten
- Observationer av elever, personal
- Underlag via Unikum inför utvecklingssamtalet och på utvecklingssamtal

9.2 Att anmäla Arbetsgång vid kränkande behandling, diskriminering etc.

Det är av största vikt att var och en som får kännedom om kränkande behandling eller diskriminering snarast meddelar skolans personal.

Se bilaga 3 och 4 "Rutiner vid förekomst av kränkande behandling på Sandersdalsskolan"

9.2.1 Vad gör jag som barn/elev om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Om du som elev känner dig kränkt eller upptäcker att någon annan blir kränkt så är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, en lärare, skolsköterska, fritidspedagog, specialpedagog, rastvärd, kurator, rektor eller någon annan som du känner förtroende för. Skolpersonal måste få information om kränkningen så att den kan utredas och stoppas.

9.2.2 Vad gör jag som vuxen (förälder, anhörig, personal m.m.) om jag upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling?

Den som upplever/upptäcker diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling tar kontakt med skolpersonal som kan vidta lämpliga åtgärder för att kunna stoppa diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

9.2.3 Så här anmäler personalen kränkning/diskriminering till rektor/förskolechef

Så fort personalen får kännedom om kränkning/diskriminering informeras rektor både muntligt och på blanketten "Anmälan till förskolechef/rektor om att barn/elev anser sig vara kränkt/trakasserad/diskriminerad" samt genomför utredning på blankett "utredning vid kränkande behandling/trakasserier/diskriminering".

9.2.4 Så här anmäler rektor/förskolechef utredning om kränkning/diskriminering till huvudmannen

Rektor fyller i blanketten "Förskolechef/rektors anmälan till huvudman om att barn/elev anser sig vara kränkt/trakasserad/diskriminerad"

9.3 Utredning, åtgärder och dokumentation

Så här ser våra rutiner ut för hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska utredas, åtgärdas och dokumenteras

- Utredning ska ske och stödinsatser ska dokumenteras. Lärare eller fritidspedagog har ansvar för utredning, bedömning av orsakerna till händelsen, åtgärder samt uppföljning. Utredningen görs på blankett "Utredning vid kränkande behandling/trakasserier/diskriminering". Stöd kan ges av elevhälsan/rektor. Information och inlämnade av blankett till rektor som anmäler det vidare till huvudmannen.

10. Att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

10.1 Så här arbetar skolan med att åtgärda trakasserier och kränkande behandling

Akuta åtgärder vid t.ex. kränkning eller liknande – Använd listan som checklista! Steg 1:
--

○ Samtal med den kränkte.   ○ Samtal med den som kränker. Samtalet ska leda till att den som kränker förstår allvaret och upphör med kränkningen omedelbart.   ○ Berörd personal informeras.   ○ Vårdnadshavare både till den som kränkts och den som kränker kontaktas snarast möjligt.

○ Alla händelser utreds och vidtagna åtgärder dokumenteras löpande, kopia till rektor.

Steg 2:

○ Utredning ska ske och stödinsatser ska dokumenteras. Läraren har ansvar för utredning, analys och bedömning av orsakerna till händelsen, åtgärder samt dokumentation. Stöd kan ges av elevhälsan/rektor. Information till rektor som anmäler det vidare till huvudmannen.

○ Behov av stödinsatser på olika nivåer ska beaktas.   ○ Läraren följer upp åtgärderna (ärendet) dagligen så länge akut behov kvarstår. Arbetslaget skall inhämta information om ärendets aktuella utveckling.   ○ Om kränkningarna ej upphör kallar rektor vårdnadshavare, elevhälsoteam, berörd skolpersona till samtal.   ○ Stöd till den kränkte via personal och vårdnadshavare.   ○ Stöd till den som kränker via personal och vårdnadshavare.   ○ Kontakt tas med sociala myndigheter när hemmet behöver ytterligare stöd.   ○ Uppföljning och analys av insatser, avslut.   ○ Om den som kränker tillhör personalgruppen så ska rektor informeras snarast. Rektor leder då utredningen och beslutar om åtgärder.

11. Klagomålshantering samt tillsyn över att bestämmelserna följs

Om du är missnöjd över hur verksamheten hanterat ett ärende om kränkning ska du i första hand vända dig till rektorn. Om du inte är nöjd med rektors åtgärder kan du vända dig till verksamhetschefen för grundskola/grundsärskola som är rektorns chef.

Om du ändå inte är nöjd med hanteringen kan du vända dig till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet. De har tillsyn över att bestämmelserna i skollagen följs. Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

Klagomålsrutiner/blanketter

Kontaktuppgifter:

Rektor

Christina Sikström

Sandersdalsskolan, Nordanvindsvägen 33, 451 60 Uddevalla

Telefonnummer: 0522- 69 71 03

E-post: christina.sikstrom@uddevalla.se

Elevhälsa:

Skolkurator Annette Hedberg

Telefonnummer: 0522-696688

E-post: annette.hedberg@uddevalla.se

Skolsköterska Ann-Chresti Ander

Telefonnummer: 0522-697207

E-post: ann-chresti.ander@uddevalla.se

Specialpedagog Ingegerd Tång

Telefonnummer: 0522-697247

E-post: ingegerd.tang@uddevalla.se

Verksamhetschef grundskola/grundsärskola:

Peter Madsen

Grundskolekontoret

Rådhuset, Trädgårdsgatan 2

451 51 UDDEVALLA

Telefonnummer: 0522-69 7008

E-post: peter.madsen@uddevalla.se

Barn och elevombudet (BEO)

E-post: beo@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 080 00

-BEO informerar om den nya lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling och ger råd om hur lagen skall användas.

-BEO hjälper barn och elever tillrätta så att de kommer till rätt ombudsman i de fall ombudet själv inte kan ta hand om ärendet.

-BEO följer upp ärendet.

-BEO företräder barnet eller eleven i domstol i en skadeståndstvist.

Diskrimineringsombudsmannen

Box 3686

103 59 Stockholm

e-post: do@do.se

Telefon: 08-120 20 700

Diskrimineringsombudsmannen (DO) är en statlig myndighet som arbetar mot diskriminering och för allas lika rättigheter och möjligheter. Det gör myndigheten främst genom att se till att diskrimineringslagen följs.

Målet för arbetet är ett samhälle där människors lika rättigheter och möjligheter respekteras – oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Bilaga 1

Relevanta lagar och styrdokument

Syftet med diskrimineringslagen

1 §

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Syftet med bestämmelserna i skollagen om kränkande behandling

6 kap 1 §

Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Läroplan (2011) för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet

På sidan 13 framgår följande riktlinjer:

Alla som arbetar i skolan ska

- Medverka till att utveckla elevernas känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen,
- I sin verksamhet bidra till att skolan präglas av solidaritet mellan människor
- Aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper och
- Visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt

Arbetskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17):

(Observera att denna föreskrift gäller i skolan likaväl som på andra arbetsplatser. Eleverna är jämställda med andra arbetstagare enligt Arbetsmiljölagen.)

2§

Arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande särbehandling så långt som möjligt förebyggs.

3§

Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten.

Bilaga 2

Definitioner och begrepp

Elev och barn

Med elev avses den som utbildas eller söker till annan utbildning än förskola som regleras i skollagen. Med barn menas den som deltar i eller söker till förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 24 kapitlet skollagen.

Huvudman

Den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, det vill säga den ansvariga kommunala nämnden eller styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare. I denna plan används dock begreppet huvudman för både begreppen.

Mobbning

Begreppet mobbning förekommer inte i lagarna. Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling där någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Det kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar, och inte får avfärdas.

Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, böj),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning),
- text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, **msn, sms och mms, internet?**).

Diskriminering och diskrimineringsgrunderna

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn eller en elev av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund (exempel: samma mat serveras till alla trots att någon behöver annan mat på grund av religion).

Likabehandling

Med likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika (se indirekt diskriminering).

Diskrimineringsgrunderna:

- Kön (att någon är kvinna eller man) Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av denna diskrimineringsgrund.
- Könsoverskridande identitet eller uttryck (menas att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön).
- Etnisk tillhörighet (nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande).
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder (varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå).
- Sexuell läggning (homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning)
- Ålder (uppnådd levnadslängd).

Trakasserier

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.